

(א) ק"ה אבי, (ב) וכן לקח וכן אלה בפסוקים ק"ע, (ג) (וינמות לו, (ד) וטוה לו: זכום קטן, (ה) ולא היה לו פנאי וחתי בשנת כ"ל להגיר ל"ש"ט, (ו) (שמות כד, (ז) ל' כש, (ח) ויע"ע מוספת צ"ב קסו: ד"ה רבעים, (ט) ודיבור השייך קודם ד"ה ישנה,

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לֹא עֲלֶיךָ בִּי אֲמִירָה לְאִישׁוֹה עַד יִגְמַל הַנֶּגֶר וְהַבְּחֹתוֹ וְנִרְאָה אֶת פְּנֵי ה' וְיִשָּׁב שָׁם עַד עוֹלָם; שמואל א א כב
 2. וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלֶה עִלָּת וַיִּזְבְּחוּ וַיִּבְדְּוּ שְׁלָמִים לַיהוָה; שמו"ד ה

גליון הש"ס

גמרא עולה שהקריבו ישראל במדבר. כפי שצ"ל עולת חמור הוא: עין זומא דף לז ע"ג מוספת ד"ה עולה: ת"ד"ח הראיה ד"ה ומרבנן, ע"י קדושין ז ע"ג מ"ה וילוף:

מוסף רש"י

עולה שהקריבו ישראל במדבר. דמפי (שמות כד) ועל עולת (וינמות לו) כללות נאמרו בסני. כסמט נאמרה תורה כסני ולא נאמרה לו, עין זומא דף נאמרו (שמות כ) ונחת עליו את עולתך ואת שלמך, ולא פירש מתן לזים כ"ל הקטרת אימורים ונאמרה ומתן וכלל של עולה ונאמרה וקרא כהאל מועד פירשה (סוטה ז) ובע"ז וזכום קט.

רבינו חננאל

בה"א כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית שנאמר שלש רגלים. ממוקם מושבותיהם מי הביא הקטנים ופרקינן ממוקםם שהיתה אמן חיבת לעולת ולשמונה הביאתו אמן מיכן ואילך שאינה חיבת בראייה משלימתו לאביו ומקשה לבי"ש דאמרינן אם יכול לרכוב על כתפיו של אביו ולעלות חייב. והא שמואל דיכול לרכוב הזה וכתוב ונתנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער הביאותיו ונראה את פני ה' וישב עם עד עולם. ודחי ב"ש ולטעמין חנה גופה אמאי לא עלתה מי לא מתיחבא בשמחה אלא חנה מפקוקתא יתירתא חתה (בשואל) (וחששה) משום חולשא דאורחא משום הכי חנה נמי פטורה דאמר (ל) חולין ומשמתיין פטורין מן הראיה. בעי ריש בר אבא קטן חגר שיכול להתפשט

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

עד הכא מאן חסייה. עד ירושלים מי הביאו (ה) והלא משהוא יכול להיות חוץ מאתמו יכול לאחוז ביד אביו וכדי עלייה מירושלים להר הבית אמה אומר שיחנכוהו ועד ירושלים מי הביאו: **מהיבא בשמחה.** לעלות לרגל ולשמוח בחג עם בעלה דעל השמחה נלטוו נשים דכתיב

מכאן ואילך. לחיימה לא מחייבא להתראות זהר הבית: **עד יגמל.** לסוף כ"ד חודש שכן תינוק יונק ומשנה ראשונה הוא יכול לרכוב על כתפיו של אביו כדי לעלות מירושלים

הר הבית וכל שכן משילה למשכן: הכי גרסי' **קטן חיגר לנדבי ציט שמאי וסומא לנדבי שניסן.** דלילו חיגר לנדבי ציט הלל לא מיבעיא לן דלא מחנכין ליה דהא אמרינן אין מחנכין אלא לקטן שיכול לאחוז ולעלות צרגליו צירושלים זה אינו יכול אצל נצית שמאי דמחייבי לחנוכו משיכול לרכוב קטן חיגר יכול לרכוב על כתפיו של אביו והסומא יכול לאחוז לנדי מהו ריך חינוך או לא: **שאינו יכול להפשט.** שאין סופו להתפשט עולמית: **קטן מיבעיא.** הלל אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו וזהו אחר מנהגו לכשיגדיל ויחון שזה פטור לכשיגדיל למה לי חינוך: **שיכול להפסח.** קודם שיגדיל: **מלינו בעלרם.** צפ"ש שור או כשז והקרבנות על הלחם שבעת ככשים תמימים ופר נון צקר אחד ואילים שנים יהיו עולה לה' וכתיב

שני ככשים בני שנה לפני שלמים (ויקרא כג): **ישנה לפני דיצור.** קודם מתן תורה הקריבו שלמים כסני דכתיב וישלח את נערי בני ישראל (שמות כד). ואע"ג דהאי קרא כתיב צולה המשפטים לאחר עשרת הדברות קודם עשרת הדברות והכי ואין מוקדם ומאוחר בתורה והכי תניא במסכת שבת צפרק ר' עקיבא (דף פח). רבי יוסי אומר צפני עלה וירד צפליש עלה וירד צרציעי ירד ושזב לא עלה צממישי צנה מוצח והקריבו עליו קרבן צפני (שם) ניתנה תורה ואין אתה מואל צממית התורה צנין מוצח אלא צאומי שנאמר וישלח את נערי בני ישראל וגו'. ולקמן פריך התם נמי עולה הוא: **נשיאים.** מוצח מנהג הקריבו שלמים יומר מעולות דכתיב כל הצקר לעולה וגו' וכל צקר זבח השלמים וגו' (צמדבר ז): **שסי אכילום.** מוצח ואדם: **נשיאים** קרבן יחיד וראייה ומגיגה קרבן יחיד אצל ככשי עשרת קרבן צבור ומתרומת הלשכה: **ראייה נמי ישנה לפני הדיצור.** לעולה נמי הוה הערת: **מדבר הוסיג לדורות.** ככשי ענרת: **עולה תמיד הוא.** מוצח כל יום ויום ולא גמרינן מינה: **עולה ראייה הוא.** על שם ויחזו את האלהים (ל): **כללום נאמרו כסני.** הרבה דברים נאמרו סתומים כסני שלא נתפרשו כל זרכן ופירשו לו לאחר שהוקם המשכן צאהל מועד שהרי לא נתפרשו שם הלכות עבודה ככל הצריך אלא מוצח אדמת תעשה לי ונחת עליו את עולותיך ואת שלמך (שמות כ) ולא פי'

מתן דמיהן הפשיטן וניתוחן של עולות והקרבת אימורין של שלמים: ופרטות

דמחייבא אימיה בשמחה. פירש רש"י צפרק קמא דקדושין (דף לז: ושם) גבי אשה בעלה משמחה צבצל צבגדי צבעונין צא"י צבגדי פשתן והכא משמע דצשלמי שמחה מייירי והתם (בד"ה אשה) פי' וכן צפ"ק דר"ה (דף ו: ושם):

דיבורא לרבוה על בתיפו של אביו. שיהיה גדול קצת אצל לא מני לאחוז בידו ולעלות צרגליו: **בחיגר שיבור להתפשט.** מקמי גדולו מאי מי אמרינן דכיון דגדול המיחייב מדאורייתא גבי קטן נמי מיחייב צחינוך דמידי הוא טעמא צקטן אלא משום לחנוכו ידיע כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול צהכי לא מיחייב גם קטן לא:

הראייה שתי בסף. ומדרבנן הוא דמדאורייתא אין לו שיעור לקרבן רק לאשם מעילות (צבועת העדות) דכתיב ציה כסף שקלים (ויקרא ה) ומנן צכריתות (דף כו): המפריש שמי סלעים לאשם והא דאמרינן צצכמים (דף מח). [לא יהא ספיקו חמור מדולו מה דולו מטאת צת דנקא אף ספיקו אשם צר דנקא] וצממנות (דף קו: י) ציאל אשם הוא ונכסיו צבלע לאו דוקא קחשיב דאמרינן צפרק צ' דכריתות (דף י: י) ציאל אשם צבלע וכן הא דאמרינן צפ' הוליאו לו ציומא (דף נה:)

ניסקול ארבעה זוזי ונשדי צנהרל לאו דוקא דלא צעי כולי האי וצפ"צ דממנות (דף קו: ושם בד"ה כש) פירשתי (ל): **ישנה לפני הרבור.** וס"ל עולת (ל) ראייה הואי דקאמר צבסמוך: (ל) **קרבן יחיד.** כגון מגיגה וצפ"ה: דיומא (דף נה. ושם)

דקרי ליה קרבן צבור היינו גבי פסח שני דקאמר התם מגיגה מי"ט מקריא קרבן צבור דלמילא צכנופילא פסח נמי אתיא צכנופילא איכא פסח שני דלא אתיא צכנופילא: **דנין דבר הנוהג לדורות.** ולא צעי למימר דנין יו"ט מיו"ט לאפוקי נשיאים דחול הוי דלא מלינו ליה האי חילוקא צשום מקום (ל) אע"ג דלקמן פרק חומר צקודש (דף כג: ושם) ילפינן ליוסף קף אחת הכתוב עשה כל מה שצכף אחת ולא פרכינן דורות משעה לא ילפינן דהתם כיון דליכא למלפי מדורות ילפינן ליה שפיר משעה אי נמי שזני אתה דמני ציה קרא מריסר זימני כדאמרינן צפ"ק דמנמות (דף מ:) וצפרק הקומץ רצה (שם דף יט:) גבי כלי הלח מקדש הלח וילוף שמואל דורות משעה דמני ציה קרא מריסר זימני:

ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו'. ואין להקשות וצפני ועבדי צכ"ש הלל צ"ש צמקום צית הלל אינו משנה וי"ל דצכירל לכו לא נחלקן צית שמאי וצ"ה צדצר זה: **בית שמאי הא דאמרן.** וליכא לאקשויי מנא ליה דלית לכו עולת ראייה הואי דלמא לעולם צכירל לכו עולת תמיד וטעמא דידהו עדיף לכו דהכי משמע מדצעי מאי טעמא לא אמר צית הלל כוותיהו האי לאו מילתא היא

כד א מוי פ"ה מה"ל
 מגיגה הלכה א קמנ
 עשין רטו:
 כה ב מוי שם פ"ב הלכה ג:

הגהות הב"ח

(א) גמרא עד הכא מאן אייתיה אמר ליה אבי עד הכא אימיה דמחייבא בשמחה אייתתיה מבאן ואילך כ"ל: (ב) שם דגדול פטור מדאורייתא קטן נמי [פטור] מדרבנן צ"ש אומר: (ג) שם צית שמאי ור' ישמעאל ור' אליעזר טלו: (ד) רש"י וכו' עד הכא מאן אייתיה עד ירושלים מי הביאו רבוי עלייה מירושלים וכו' מי הביאו והלא משעה יכול וכו' לאחוז ביד אביו הס"ד וכו"כ מה"ד דמחייבא: (ה) תוס' ד"ה אימיה דמחייבא צממחה: (ו) ד"ה צכנ וכו' עולת חמור הוא: (ז) ד"ה דנין וכו' ואף על גב וכו' מכף אחת וכו' משעה משום דמני:

רבינו חננאל (המשך)

לדברי (ב"ח) [בי"ש] וקטן סומא שיכול להתפתח לדברי שניהם מאי ופשטה אביו כל היכא דגדול חייב מן התורה קטן נמי כו' מדרבנן פטור: **מתנ' ב"ש** אומרים הראייה שתי כסף כו'. ת"ד הראייה שתי כסף שהיא כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה שהחגיגה החלב והדם לגבוה והבשר לבעלים ועוד מצינו בעצרת שהתירו הקב"ה לישראל בעולות ושלמים וריבה בעולות. ובה"א החגיגה גדולה מן הראייה שהחגיגה ישנה לפני מתן תורה שנאמר ויבחו זכובים שלמים לה' פרים וכו' הימא והא התם נמי כתוב ויעלו עולות והנה הקריבו נמי קודם מתן תורה עולת ראייה היא עולה שהקריבו ישראל קודם מתן תורה עולת תמיד הואי. ועוד מצינו בנשיאים שהקריבו פר ואיל וכבש לעולה והקריבו לזבח שלמים פרים שנים וגו'. ודחינן ב"ה עצרת קרבן צבור ואין דנין קרבן יחיד מקרבן צבור. ודחינן ב"ש עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת ראייה הואי. קרבן נשיאים אינו נוהג לדורות אמר אבי ב"ש ור' ישמעאל ור' אליעזר כולהו סבירא להו עולה שהקריבו

(א) נמ' לא מליטו זה רק גבי סוכה כסוכה ד' צ"ה אולני דל"ל דלמיה ור"ל דמסע כסכה קן צמעה דחולין ומשמתיין פטורין מן הראיה.